

ЗАКОН

О ИЗМЕНИ ЗАКОНА О УРЕЂЕЊУ СУДОВА

Члан 1.

У Закону о уређењу судова („Службени гласник РС”, бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11 – др. закон, 78/11 – др. закон, 101/11, 101/13, 40/15 – др. закон, 106/15, 13/16 и 108/16), у Закону о измени Закона о уређењу судова („Службени гласник РС”, број 108/16), у члану 1. речи: „1. јануара 2018.” замењују се речима: „1. јануара 2019.”.

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 143. став 2. Устава Републике Србије према којој се оснивање, организација, надлежност, уређење и састав судова уређују законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Законом о уређењу судова (даље: ЗУрС) предвиђено је да 1. јануара 2018. извесне надлежности прелазе са Министарства правде на Високи савет судства. Реч је о надлежностима које чине правосудну управу, схваћену у најширем смислу те речи. Конкретно ради се о: утврђивању мерила за одређивање броја судског особља (члан 57. став 3. ЗУрС), сви послови правосудне управе који су наведени у закону (члан 70. ст. 2, 4. и 5. ЗУрС) и који су тренутно подељени између Високог савета судства и Министарства правде, доношењу Судског пословника (члан 74. ЗУрС), надзору над применом Судског пословника (члан 75. став 1. ЗУрС), предлагању и извршењу буџетских средстава (члан 83. ЗУрС) и надзору над трошењем буџетских средстава за рад судова (члан 84. ЗУрС).

Народни посланик др Александар Мартиновић, који је био и председник Одбора за уставна питања и законодавство Народне скупштине, у облику иницијативе, оспорио је пред Уставним судом уставну заснованост свих одредаба Закона о уређењу судова које предвиђају предстојећи прелазак надлежности са министарства на Високи савет судства.

Иницијативом је оспорена одредба члана 70. Закона о уређењу судова, која гласи:

„Правосудна управа се стара о спровођењу закона и других прописа у вези са уређењем и радом судова.

Послове правосудне управе врше Високи савет судства и министарство надлежно за правосуђе.

Послови правосудне управе које врши Високи савет судства су: доношење упутства за састављање извештаја о раду судова; утврђивање општих смерница за унутрашње уређење судова; вођење личних листова судија, судија поротника и судског особља; предлагање дела буџета за рад судова за текуће расходе, осим расхода за судско особље и одржавање опреме и објеката, као и расподелу ових средстава; вршење надзора над наменским коришћењем буџетских средстава и вршење надзора над финансијским и материјалним пословањем судова.

Послови правосудне управе које врши министарство надлежно за правосуђе су: праћење рада судова; прикупљање статистичких и других података о раду судова; давање сагласности на правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у суду; надзор над поступањем у предметима у прописаним роковима и поступањем по притужбама и представкама; предлагање дела буџета за расходе за судско особље и за

одржавање опреме и објеката, као и расподела ових средстава; предлагање дела буџета за инвестиције, пројекте и друге програме за рад правосудних органа; старање о смештајним условима, опремању и обезбеђењу судова; надзор над финансијским и материјалним пословањем судова и Високог савета судства; уређење и развој правосудног информационог система; развој и спровођење капиталних пројеката и других програма за правосудне органе; постављање и разрешење судских вештака и тумача.”.

Иницијативом је оспорен и члан 32. Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова („Службени гласник РС”, број 101/13), који је гласио:

„Надлежности министарства надлежног за правосуђе из члана 57. став 3, члана 70. ст. 2, 4. и 5, члана 74. став 2. и члана 75. став 1, од 1. јуна 2016. године преузима Високи савет судства.

Надлежности министарства надлежног за правосуђе прописане у чл. 83. и 84, престају од 1. јуна 2016. године.

Високи савет судства од 1. јуна 2016. године преузима од министарства надлежног за правосуђе права, обавезе, предмете и архиву који су потребни за вршење преузетих послова из става 1. овог члана.

Високи савет судства преузима од 1. јуна 2016. године и државне службенике и намештенике у министарству надлежном за правосуђе који раде на пословима из преузетог делокруга.”.

Аргументација народног посланика др Александра Мартиновића заснива се на тврдњи да правосудна управа утиче на вршење судијске функције и судске власти, али да по природи ствари не може да задре у судијску независност, чије очување је основна уставна улога Високог савета судства. Поверавање правосудне управе Високом савету судства стога нема упориште у Уставу, према коме је Високи савет судства институција судијске независности (то је „примарна функција Високог савета судства” речено терминологијом Уставног суда). Поред тога, као препрека преласку надлежности узима се потреба за очувањем уставног начела поделе власти и међусобне контроле и равнотеже законодавне, извршне и судске власти.

Решавајући о иницијативи народног посланика др Александра Мартиновића, Уставни суд је решењем IУз-34/2016 од 24. новембра 2016. године покренуо поступак за оцену уставности одредаба члана 32. Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова („Службени гласник РС”, бр. 101/13 и 13/16) и одредаба члана 70. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС”, бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11-др. закон, 78/11-др. закон, 101/11, 101/13, 40/15-др. закон, 106/15 и 13/16). Наведеним решењем је и званично покренут поступак у коме се оцењује уставност оспорених одредаба Закона о уређењу судова.

Посреди су одредбе којима је одређен пренос надлежности са Министарства правде на Високи савет судства. Стога, треба сачекати коначан став Уставног суда о томе да ли је предвиђен прелазак надлежности са Министарства правде на Високи савет судства сагласан Уставу или није.

Оно што је од посебног значаја јесте да би евентуална одлука Уставног суда о неуставности наведених одредаба Закона о уређењу судова, која би била донета после преласка надлежности са Министарства правде на Високи савет судства (после ступања на снагу наведених одредаба), налагала повраћај у пређашње стање, који би, с обзиром на природу материје, био веома тежак (државни службеници који би из Министарства правде били преузети у Високи савет судства морали би да се „врате” у Министарство правде, исто важи и за предмете, поставља се питање шта са преузетим обавезама и каква је правна судбине општих и појединачних правних аката које би донео Високи савет судства итд.).

Поред тога, истичемо да је Министарство правде започело рад на изменама Устава у делу који се односи на организацију правосуђа, што представља једну од обавеза из Акционог плана за Преговарачко поглавље 23, тако да питање преласка надлежности са Министарства правде на Високи савет судства зависи и од конкретних решења које ће садржати уставне промене.

Из истог разлога је и у предлогу Закона о буџету Републике Србије за 2018. годину предложено да буџетска средства опредељена за рад Министарства правде садрже и средства које се односе на вршење надлежности у пословима правосудне управе према постојећим надлежностима тог министарства.

Поред наведеног, у току је већи број поступака јавних набавки које Министарство правде спроводи у циљу реконструкција судских зграда и набавке информатичке опреме за потребе судова, а који не могу бити окончани до краја 2017. године. Такође, последњим изменама и допунама Закона о министарствима, из јуна месеца 2017. године, Министарству правде су додате надлежности које спадају у послове правосудне управе, као што су одржавање, развој и координисање правосудног информационог система и програмирање, спровођење и праћење пројеката који се финансирају из средстава претприступних фондова Европске уније из делокруга тог министарства.

Стога се предлаже одлагање ступања на снагу одредбе Закона о преношењу надлежности послова правосудне управе са Министарства правде на Високи савет судства, за још годину дана.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Преузимање надлежности одлаже се на још једну годину дана, тачније до 1. јануара 2019. године (члан 1).

Предвиђено је да овај закон ступи на снагу осмог дана од дана његовог објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије” (члан 2).

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА ПРИМЕНУ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити финансијска средства у буџету Републике Србије.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се да се Закон о измени Закона о уређењу судова донесе по хитном поступку, из разлога што би недоношење закона по хитном поступку могло да проузрокује штетне последице по рад државних органа.

**ПРЕГЛЕД ОДРЕДБЕ ЗАКОНА О УРЕЂЕЊУ СУДОВА КОЈА СЕ
МЕЊА**

Члан 1.

У Закону о уређењу судова („Службени гласник РС”, бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11 – др. закон, 78/11 – др. закон, 101/11, 101/13, 40/15 – др. закон, 106/15 и 13/16), у Закону о измени Закона о уређењу судова („Службени гласник РС”, број 13/16), у члану 1. речи: „1. јануара 2017.” замењују се речима: „~~1. јануара 2018.~~ 1. ЈАНУАРА 2019.”.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада

Обрађивач: Министарство правде

2. Назив прописа

Предлог закона о измени Закона о уређењу судова
Draft Law on Amendmend to the Law on Organization of Courts

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну садржину прописа,

Наслов VII. – Правосуђе, слободе и безбедност, у оквиру којег је члан 80 – Јачање институција и владавина права.

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,

Наслов VII. – Правосуђе, слободе и безбедност, у оквиру којег је члан 80 – Јачање институција и владавина права.

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

- /

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

- /

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе Директиве).

-/

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

-/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Не.

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

У поступку припреме Предлога закона о измени Закона о уређењу судова није остварена сарадња са Европском комисијом с обзиром на то да се у конкретном случају ради о незнатном обиму измена.